12 कियत् व्ययीकर्तुं शक्नुमः ?

0124CH12

रिया ₹1, 2, 5, 10 इति मुद्राणां संख्यां गणयितुं आरब्धवती। साहिलः च 10, 20, 50, 100 चेति रूप्यकाणां (notes) संख्यां गणयितुम् आरब्धवान्। अधोदत्ताः मुद्राः, रुप्यकाणि च दृष्ट्वा तेषाम् मूल्यं च लिखन्तु।

₹1			
₹10			

© NCERT not to be republished

रहीम-काका - क्रीडनक-विक्रेता

एहि करवाम

क. एकस्य कन्दुकस्य मूल्यं ₹20 भवति।

कन्दुकं क्रेतुं रिया ₹5 इत्यस्य ____ मुद्राः ददाति।

कन्दुकं क्रेतुं साहिलः ₹10 इत्यस्य ____ रुप्यकाणि (notes) ददाति।

ख. 10 रूप्यकैः क्रेतुं शक्यानां क्रीडनकानां नामानि वदन्तु।

ग. 20 रूप्यकैः क्रेतुं शक्यानां क्रीडनकानां नामानि वदन्तु।

घ. एकस्य कारयानस्य मूल्यं 14 रूप्यकाणि। रियायाः समीपे 10 रूप्यकाणि सन्ति। तर्हि कारयानं क्रेतुम् इतोपि कियत् धनम् अपेक्षितम्?

ङ. उभयोः रिया, साहिल् इत्यनयोः समीपे आहत्य 30 रूप्यकाणि सन्ति। 30 रूप्यकैः क्रेतुं शक्यानां क्रीडनकानां नामानि लिखन्तु।

© NCERT not to be republished

एहि क्रीडाम

आहत्य कति रूप्यकाणि (कुलराशि) भवन्तीति गणयित्वा समीचीनविकल्पं ✓ इत्यनेन चिह्नितं कुर्वन्तु।

अस्यां क्रीडायां केचन बालकाः आपणिकाः, अन्ये च बालकाः ग्राहकाः भविष्यन्ति। कर्गदपत्रैः निर्मितं धनम् उपयुज्य ग्राहकाः (बालकाः) वस्तूनि क्रीणन्ति। भिन्न-भिन्नसंयोजनेषु (different combinations) धनं दातुं शिक्षकाः ग्राहकान् (बालकान्) प्रेरयेयुः।

© NCERT not to be republished

कर्गदम् उपयुज्य स्वकीयानि रूप्यकाणि मुद्राः च निर्मान्तु, कक्षायां क्रय-विक्रयक्रीडां च क्रीडन्तु।

₹20

₹10

₹13

₹8

© NCERT not to be republished

समानां धनराशिं योजयन्तु।

क.

ख.

ग.

धनस्य सञ्चयः एकः उत्तमः अभ्यासः। धनस्य सञ्चयविषये चर्चां कुर्वन्तु।

परियोजना-कार्यम्

धनस्य सञ्चयार्थं भ्रातृणां ज्येष्ठानां वा साहाय्येन पेटिकाम् उपयुज्य स्वस्य धनकोषं निर्मातुं प्रयत्नं कुर्वन्तु।

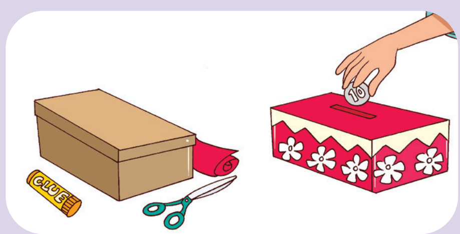

क्रीडाधनस्य उपयोगेन दत्तराशि-निमित्तं (यथा- 10 रूप्यकाणि, 22 रूप्यकाणि, 30 रूप्यकाणि इत्यादि) भिन्नसंयोजनानि निर्मातुं बालकान् वदन्तु।

© NCERT not to be republished